

Bahrein

Utolsó frissítés dátuma: 2020. 12. 10.

Fertőzöttség állapota

Fertőzések száma: összes fertőzött száma: 87.930 fő, halottak száma összesen 341 fő, az aktív fertőzöttek száma 1.559 fő ebből 10 kritikus állapotban van, összes felgyógyult száma: 86.030 fő.

Pandémia állapota: Az új esetszámok **2020. augusztus közepétől megindult erőteljes emelkedése novemberben is további folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott**. A gyógyultak aránya közel 98%. A Harvard's Global Health Institute az esetszámok jelentős csökkenése okán átsorolta az országot a korábbi **kevésbé kockázatos III-as, narancs kategóriából a II-es, sárga fokozatba** (1-9 fő között van a 100.000 főre jutó napi fertőzés: 13,6). Az országban elvégzett PCR tesztek száma (2.139.302) meghaladja a teljes lakosság lélekszámát (1.726.822) *Forrás: Worldometer.*

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Lakossági korlátozások:

Magyar állampolgár beutazása a növekvő esetszámok miatt csak indokolt esetben javasolt. Szeptember 6-tól 68 ország állampolgárai számára visszaállították a belépési vízum kiállításának lehetőségét (előzetes igényléssel).

Minden beutazón – légi, szárazföldi és vízi úton érkezők – COVID-19 tesztet végeznek és egészségügyi kérdőívet kell kitölteni. A belépéshez nem szükséges előzetes negatív PCR teszt, ebben az esetben a repülőtéren, határátkelőn is elvégezethető 30 BHD (80 USD) áron. A költséget minden esetben az utas fizeti. Bahrein augusztus 20-tól feloldotta a 10 napos karanténba vonulás kötelezettségét minden beutazó esetében. A **10 napot nem meghaladó** tartózkodás esetén csak a belépéskor, a **repülőtéren kell a tesztelést elvégezni**, ha az negatív, nem kell megismételni. A teszt eredményének megérkezéséig, legfeljebb 48 óráig, viszont otthoni karanténban kell maradni. A **10 napot elérő vagy meghaladó** tartózkodás esetében a második PCR tesztelés is kötelező, a megérkezést követő 10. napon. A tesztek költségét, 160 USD-t előre kell kifizetni. Pozitív eredmény esetén a karanténba vonulás kötelező lesz a hatósági utasításoknak megfelelően. A nem GCC állampolgároknak a vízumfelvétel továbbra sem lehetséges érkezéskor („**visa on arrival**” kiadása **továbbra is felfüggesztve**).

A manamai nemzetközi repülőtér megnyitotta a nemzetközi menetrendszerinti személyszállító járatok fogadását és indítását. Kötelező a szájmazsk viselése, a testhőmérséklet mérése folyamatosan, az ülésközök blokkolása és a sorban állás távolság jelzései (social distance). Az indulás előtt három órával szükséges a kiérkezés. A folyamatos fertőtlenítésért a repülőtér, illetve a légitársaságok felelnek.

A bahreini állami alkalmazottak hivatalos külföldi utazása továbbra is korlátozott.

A bahreini közigazgatás, a hatóságok továbbra is részlegesen működnek, kivéve az e-szolgáltatások és a lakosság közvetlen egészségügyi, élelmezési ellátásához szükséges szervezetek, hatóságok, valamint a rendvédelmi, rendészeti szervek munkatársait.

Gazdasági korlátozások:

Az üzletekben a maszk és a kesztyű viselése kötelező. Az üzletekben nagyon szigorúan betartják a biztonsági intézkedéseket: minden belépéskor testhőmérséklet mérés van, ugyanakkor védőkesztyűt és fertőtlenítő folyadékot is biztosítanak.

A szépségszalonokat, fodrászatokat csak előzetes időpontfoglalást követően lehet látogatni. Ezen üzletek működésére vonatkozóan a bahreini egészségügyi társa részletes és szigorú leírást adott ki (pl. két vendég között min. 20 perc várakozási idő a fertőtlenítésre, 2m távolságtartás, legalább 70%-os alkohol tartalmú fertőtlenítőszer használta, stb.). Sportlétesítményeket kizárólag igazolt sportolók látogathatják. Július 29-től bizonyos éttermekben (4 és öt csillagos szállodák, turista központ) is elfogyaszthatják a vendégek az ételeket (nem csak elvitel), azonban az étteremben nagyon szigorú és részletes előírásokat kell betartani (2m távolságtartás, max. 50%-os foglaltság, rendezvények max. 20 fő). A többi étterem és kávézó nyitása szakaszosan szeptember 3-tól várható. Közterületen a szájmaszk viselése kötelező.

A Szaúd-Arábiát és Bahreint összekötő King Fahad causeway-t (tengeri töltésre épült Dammam/al-Kobár-Manama autópálya) július 23-ával megnyitották a személyforgalom előtt az áthaladás az alábbiak szerint engedélyezett:

Belépés Bahreinbe:

- Kötelező koronavírus (COVID-19) PCR-vizsgálat a King Fahd Causeway-nél 60 BHD (SR600/160 USD)
- regisztráció a „BeAware Bahrain” alkalmazásban
- pozitív vizsgálati eredmény esetén köteles követni az egészségügyi hatóság utasításait
- Azok az utazók, akik 72 óránál nem régebbi negatív PCR tesztet tudnak bemutatni a belépés előtt a „BeAware Bahrain” alkalmazáson keresztül mentesülnek a fentiek alól.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

A vámeljáráások lebonyolításában nincs fennakadás, az áruforgalom zavaratlan.

A bahreini vámhatóság április 4-ével elrendelte a járvány további terjedésének megelőzése érdekében, hogy a kivetett vámokat és adókat csak az ún. „Fawateer” elektronikus úton lehet megfizetni, amely minden kereskedelmi banknál elérhető és azonnali, közvetlen összeköttetésben van a bahreini vámhatóság elektronikus rendszerével.

Logisztika és szállítmányozás állapota

A személyforgalomra vonatkozó korlátozások nem érintik a kereskedelmi, áruforgalmi szállításokat. Bahrein repülőtere és kikötői változatlanul fogadják a beérkező és kiviteltre kerülő árukat. A kormányzati, egészségügyi és a kereskedelmi egységek tulajdonában álló járművek, és az alkalmazottjaik szállítását szolgáló buszok közlekedése megengedett.

NINCS érvényben korlátozás a kereskedelmi és áru fuvarozás viszonylatában.

Gazdasági kilátások

Az olajbevételek 35% -kal, míg a nem olajipari ágazatokból származó bevétel 13%-kal volt kevesebb éves szinten. A járvány elleni védekezésekre költött kaidások 470 millió

dollárral terhelték meg a költségvetést. A költségvetési hiány 2020 első hat hónapjában elérte a 798 M BHD (2,1 Mrd USD), ami közel a kétszerese a tavalyi első félévinek és a 3. negyedévben tovább növekedett így a bahreini kormány jóváhagyta a plafon 13%-ról, 15%-ra történő emelését (39,79 Mrd USD). Az IMF becslése alapján a hiány 2020-ban eléri a 15,7%-ot (2019: 10,6%).

A kőolaj árának stabilizálása, majd a május 1-jétől bevezetett termelés csökkentésnek köszönhető lassú emelkedése ugyan pozitív hatással van a bahreini államháztartás bevételeire, azonban a hiánycél javulása nem várható, sőt rekord mértékű hiánnyal kell számolni. Ezt nem csak a bevételek elmaradása, hanem a kiadások nem megfelelő mértékű csökkentése és bizonyos területeken a kiadások növekedése okozza.

2020-ban Bahrein tervezett 4,7% GDP arányos költségvetési deficitje az IMF becslése szerint elérheti a 15,7%-ot. Az államadósság a bahreini állami számvevőszék (National Audit Office) legfrissebb jelentése szerint már elérte a 14 milliárd dínárt (37,1 Mrd USD), amely az ország közel egyéves bruttó hazai össztermékének felel meg (93,4%, GDP ~ 39,3 Mrd USD), így a GDP arányos államadósság a 2008-as 7,3%-os szintről az elmúlt tíz évben több mint tízszeresére nőtt. Bahrein hosszú évek óta küzd a magas eladósodottsági rátával és az évek óta növekvő költségvetési deficittel (2019-ben 10,6%), amelyet a megengedő és költséges állami adminisztráció, a tervezett reformok bevezetésének halogatása és a polgárainak nyújtott túlzott anyagi támogatások mellett az alacsony nyersolajár is sújt. A pandémia miatt összeomlott olajpiac és olvadó kereslet a helyzetet csak tovább fokozta és egyértelműen rámutat, hogy elengedhetetlen a gazdasági reformok bevezetése. Az államadóssági plafon felső határát 2017-ben jogszabályban rögzítették és elvileg nem haladhatja meg a 13 milliárd dínárt (34,45 Mrd USD). A költségvetési egyensúly biztosítására és a koronavírus járvány okozta helyzet kezelésére az ország csak ez év eleje óta 1,5 milliárd dínár (4 Mrd USD) hitelt vett fel. Ezen felül további 1,76 Mrd USD lehívása van folyamatban az ún. Gulf Support Aid (GSA) 10 Mrd USD összegű hitelkeretéből. A bahreini kormány évente 640 millió dínárt (1,7 Mrd USD) fizet csak az államadósság kamataira, ami közel egyharmada a teljes állami költségvetésnek (2,1 Mrd BHD a teljes kiadási oldal). Nehezíti az adósságállomány finanszírozását, hogy Bahrein devizatartaléka a 2015-ös mintegy 6 Mrd USD szintről napjainkra közel a felére 3,4 Mrd USD-re csökkent. Bahrein elkerülhetetlenül belekerült egy súlyos és költséges hitelspirálba – GDP arányos államadóssága a tízszeresére nőtt, tartalékai kimerültek. Ebből a válsághelyzetből azonnali és hathatós reformok nélkül nem fog tudni kilábalni. Ennek esélyét azonban rontja a koronavírus járvány okozta egészségügyi és szociális kiadások növekedése, a gazdaság és különösen a turisztikai szektor leállásából adódó veszteségek, az ezekből következő költségvetési hiány. A reformok kivitelezésének pénzügyi fedezete külső forrásokat igényelne, azonban a folyamatosan dráguló hitelfelvétel tovább nehezíti helyzetét. A gazdaság strukturális átalakítása ugyanakkor itt is érzékenyen érinti a lakosság közép és alsóbb rétegeit, ami az ország vezetését és jómódú felső rétegét adó szunnita vezetők és a síita többségű lakosság közötti vagyoni, vallási és politikai ellentétek miatt ismét robbanásveszélyes helyzetet eredményezhet – a 2011. évhez hasonlóan. Ezt a kormány mindenáron el kívánja kerülni, így a bahreini gazdaság modernizációja ugyan elkezdődött, de a szaúdihoz képest sokkal lassabban halad. Az ország kritikussá vált költségvetési helyzete és eladósodottsága most már érdemi konszolidációs intézkedéseket követel, de bevezetésüket épp a kiváltó okok nehezítik.

Ugyanakkor politikai, biztonsági és dinasztikus okok miatt továbbra is számíthat Szaúd-Arábia támogatására.

GDP: 2020-ra tervezett növekedés 2,3%, azonban a Világbank legutóbbi becslése alapján éves szinten továbbra is negatív **-5,2% várható**. A bahreini pénzügyminisztérium által szeptemberben közzétett II. negyedévi adatok alapján a reál GDP csökkenés mértéke 8,9%, míg a nominál értéken számított GDP csökkenés 19,5%. A reál GDP visszaesésén belül az olajszektor 3,2%-os növekedést ért el, míg a nem olajipari szektor 11,5%-os csökkenést. Az olajipari bevételeken belül a gáztermelést nött jelentős mértékben 12,5%-kal.

Munkanélküliség: 4,9% stagnáló értéket mutat. Jelen szabályozás szerint folyamatos, megszakítás nélküli 24 hónap munkaviszony után jár(hat) 9 hónap munkanélküli járadék. A törvényhozás azt tervezi, hogy a 24 hónapos időszakot 12 hónapra csökkenti.

Infláció: 2,1%

Nemzeti valuta: a bahreini dínár amerikai dollárhoz rögzített árfolyama a kormányzati megszorító, illetve gazdasági élénkítő intézkedéseknek köszönhetően stabil maradt, árfolyama változatlan 1 BHD=2,659 USD.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

Gazdaságvédelmi programok:

- **A bahreini kormány jellemzően a korábban meghozott és szeptemberben lejáró támogatásokat hosszabbította meg további 3 hónapra 2020 végéig:**
  - minden bahreini polgár fizetésének 50%-át vállalja az állam
  - minden bahreini állampolgár villamosenergia- és vízszámlájának kifizetése vállalja az állam
  - taxisofőrök és gépjármű oktatók támogatása
  - hitelmoratórium
  - minden turizmussal érintett szektor, vállalkozás adómentessége
- A bahreini kormány 2020 áprilisában összesen 4,3 Mrd BHD (11,4 Mrd USD) értékű gazdasági mentő- és élénkítő csomagot hagyott jóvá, amelyet a parlament javaslatára júniusban újabb 3 hónapra - szeptember végéig - meghosszabbítottak és a versenyszféra további, a járványtól még mindig sújtott szektorok szereplőire is kiterjesztették.
- 2020 áprilisától kezdve három hónapra minden magánszemély és vállalkozás mentesül az önkormányzati illeték megfizetése alól,
- 2020 áprilisától kezdve három hónapra az összes vállalkozás mentesül az állami tulajdonban lévő ipari földbérleti díjak alól, valamint minden önkormányzati tulajdonban lévő kereskedelmi üzlethelyiség bérleti díjának megfizetése alól,
- 2020 áprilisától kezdődően három hónapra felfüggesztik a munkavállalási engedélyek díjainak befizetését, valamint az azok kiadásához és megújításához kapcsolódó hatósági díjak megfizetését (Munkaerőpiaci Szabályozó Hatóság – Labour Market Regulatory Authority (LMRA) részére a munkavállaló által fizetendő rendszeres díj),
- 2020 áprilisától kezdve három hónapra az összes turisztikai iparág mentesül a turisztikai illetékek, adók megfizetése alól,

- megduplázták a Likviditási Támogatási Alap (Liquidity Support Fund) alaptőkéjét 530 millió USD-re. Az alapot 2019 decemberében hozták létre 100 M BHD-vel (265 M USD) a bahreini gazdasági szereplők támogatására a KKV szektortól egészen a nagyvállalatokig,
- a Bahreini Központi Bank hitelkeretének növelése 9,8 milliárd dollárra annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a hitelek törlesztőrészeleteinek átütemezését és további kereskedelmi hitelek folyósítását,
- a bahreini kereskedelmi tárca online áruházat indított április végén, amelyen már több mint 100 helyi üzlet árusíthatja ruházati, háztartási vagy elektronikai árucikkeit. A honlapot a minisztérium tervezte, üzemelteti, a cégek ingyen vehetik igénybe,

Munkabérvédelem:

- a kormány április 8-i döntése szerint 215 M BHD (570 M USD) értékben átvállalja az összes biztosított bahreini magánszektorban dolgozó munkavállaló (kb. 100.000 fő) fizetését – a Munkanélküli Alapból – 2020 áprilisától kezdve három hónapig,
- átvállalja a kormány minden biztosított bahreini állampolgár és minden vállalkozás villamosenergia- és vízszámlájának kifizetését 2020 áprilisától számított 3 hónapig,
- kormányzati intézményekben a távmunkában végzett munkaidő 70%-ra történő emelése,
- április 9-től felfüggesztették az egészségügyi ellátási díj fizetését a nem bahreini lakosok számára

Megszorító intézkedések:

- április 21-én bejelentette a kormány, hogy 30 %-kal csökkenti a minisztériumok és más állami hivatalok költségvetését, felfüggeszti az állami beruházásokat. A felszabaduló összeget a koronavírus járvány megfékezésére fordítják, a költségvetési plafon átlépése nélkül.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

ICT, IT, bankszektor: ezekben a szektorokban a magyar vállalkozások termékei, megoldásai a legújabb technológiát hordozzák és rendkívül innovatívak. A járvány kitörését megelőzően is ez a szektor mutatkozott az egyik legígéretesebb ágazatnak, továbbá az erősen korlátozott mozgási lehetőségek okán könnyedén szervezhetőek hatékony online B2B-k ;

Egészséggazdaság: orvosi műszergyártás és fogorvosi műszer és eszközgyártás.